

mFRR sagedusreservi tüüptingimuste avalik konsultatsioon - tagasid

Küsimuse number	Viide dokumendile	Viide dokumendi peatükile	Kommentaar	Eleringi vastus
1	mFRR standardtoode, võimsusturg	pakkumuste sidumine	Õeldud on: "Väljastavad pakkumused. Pakkumust on võimalik esitada kuni 10 osapakkumusest koosneva pakkumuste kõverana, mille korral võetakse vastu maksimaalselt üks pakkumuste kõverat moodustavatest pakkumustest." Teeme ettepaneku lubada vähemalt 12 osapakkumist. Arvestades, et 24 tundi koosneb 96 turuühikust, siis peaks olema lubatud minimaalselt 12 osapakkumust, et oleks võimalik terve päev identsete pakkumistega katta (96/10=9.6, mis ei ole täisarv).	Antud punkti sisu tuleneb sagedusreservide võimsusturu reeglistest, mis on avaliku konsultatsiooni läbinud ning Balti TSOde vahel kooskõlastatud, mistõttu Elering ei saa mFRR tüüptingimuste raames antud punkti muuta Väljastavate pakkumuste komponentide arvuline piiramine on eelkõige mõeldud algoritmi kompleksuse piiramiseks. Täiendavalt on väljastavate pakkumiste eesmärk katta samu ajahühikuid alternatiivsete pakkumistega. Et katta kogu ööpäeva turu ajahühikud sarnaste pakkumistega, millele rakenduvad aktiveerimise piirangud, on ette nähtud tehnilised piirangud (maksimaalne järjestikkune vastu võtmise periood ja minimaalne ajavahekiik kahe vastu võtmise perioodi vahel).
2	mFRR standardtoode, võimsusturg	pakkumuste sidumine	Palun kirjeldada lubatud osapakkumuste ajalist pikkust MTU-des ja osapakkumuste lubatud ajalist järjestust! Kas osapakkumuse pikkus on üks MTU (15 minutit) või võib see olla ka pikem? Kas on lubatud, et üks osapakkumus katab kahte MTU, mis ei ole ajaliselt kõrvuti? (Näiteks sama tunni esimene ja neljas veerandtund) Kas on lubatud, et osapakkumus katab erineva arvu MTU, kui vahepeal on katkestus? (Sama tunni 1.; 3. ja 4. veerandtund)	Võimsusturu pakkumuste sidumine ning sellele rakenduvad täpsed reeglid on pikemalt kirjeldatud sellekohases juhendis (https://elering.ee/sites/default/files/2024-03/Reguleerimisv%C3%B5imsuse%20pakkumuste%20esitamine.pdf).
3	mFRR standardtoode, energiatürg	maksimaalne tarneaja kestus	Energiaturu all kirjeldatakse maksimaalselt tarneaja kestust järgmiselt: "Maksimaalselt 20 minutit planeeritud käivituse korral Maksimaalselt 35 minutit otsekäivituse korral" Samas võimsusturu all on Kehtivusaeg 1 MTU 15 minutit. Palun selgitage kuidas mõista energia tarneaja suuremat pikkust kui võimsuse pakkumise kestvusaeg.	Vastavalt definitsioonile on <u>kehtivusaeg</u> ajavahekiik, mille jooksul võib käivitada reguleerimisteenuse osutaja tehtud reguleerimiseenergia pakkumuse ja mille jooksul on tagatud toote kõigi näitajate nõuetekohased väärtused. Kehtivusaeg on määratud kehtivuse algus- ja lõppajaga. <u>Tarneaeg</u> on ajavahekiik, mille jooksul reguleerimisteenuse pakkuja teostab reguleerimiseenergia tarnet süsteemihalduri tellimuse alusel täismahus.
4	tüüptingimused	2.23	"2.23. Seadeväärtus – tootmis- või tarbimiskõue netoväljundvõimsuse sättepunkt vaadeldavas turuühikus ilma reguleerimiseta." Soovitame defineerida, kuidas tõlgendatakse seda punkti kiirelt muutuva võimsusega tootmisest, näiteks päikesepargi või tuulepargi puhul ja kuidas agregeerimisteenuse osutamise korral. Oletame, et taastuenergia tootmisüksus toodab võimsusega 3 MW ja saab allareguleerimise 1 MW. Seejärel alandab jaam oma väljundvõimsust 2 MW peale. Kui aga ilmastikuolud muutuvad ning jaama väljund langeb 1,5 MW peale, siis mis ulatuses loetakse, et reguleerimistellimus on täidetud?	Reguleerimist teostatakse sõltumata reservvõimsuse või -grupi tehnoloogiat alati (prognoositud) seadeväärtuse suhtes, mille leiab ning edastab reguleerimisteenuse pakkuja. Reguleerimisteenuse pakkuja peab tagama, et seadeväärtus on kogu võimaliku maksimaalse tarneaja kestel piisavalt teenuse pakkumiseks. Antud näites kui seadeväärtus on turuühiku alguses 3MW ning saadakse 1MW alla reguleerimise tellimus peab reservvõimsus hoidma väljundit 3MW - 1MW = 2MW juures. Kui seejärel ilmastikuolude muutumise tõttu langeb seadeväärtus 1,5MW juurde, peab üksuse üksuse väljundvõimsus langema samuti reguleerimistarnet võrra ehk 1,5MW - 1MW = 0,5MW
5	tüüptingimused	3.2.2	Palun selgitada, mida tähendab selles punktis sõnastus "kasutamise lõpetamisel"? Kas selle all peetakse silmas seiskamisega või midagi muud?	Silmas on peetud, et peale reguleerimistarnet lõppu tuleb naasta seadeväärtusele standardtoote nõuete kohaselt, muuhulgas jäädes lubatud seiskamisaja piiridesse. Täpsuse huvides muudame sõnastust järgnevalt: "reguleerimisteenuse pakkuja tagab ning tõestab kõigi nõuete täitmise reguleerimisteenuse pakkumiseks andmehetusele, käivitamisel, reguleerimiseenergia tarnel, tarne lõpetamisel ja arveldusel"
6	tüüptingimused	4.8	Võimsuspakkumise üleandmine teisele pakkujale. Palun täpsustada, kuidas registreeritakse üleandmise toimumine!	Võimsusturu kohustuse üleandmise protsess on kirjeldatud täpsemalt võimsusturu sellekohases juhendis: https://elering.ee/sites/default/files/2024-03/Reguleerimisv%C3%B5imsuse%20pakkumuste%20esitamine.pdf
7	tüüptingimused	4.9.2	TSO õigus küsida kompensatsiooni. Teeme ettepaneku, et kompensatsiooni ei küsita juhul kui teenuse pakkumine on jäänud eelkvalifitseerimistingimustes defineeritud tolerantsidesse.	Punktis 4.9.2 viidatud kompensatsiooni küsimise võimalus on eesmärgiga vältrida olukordi, kus võimsusturu edukas olnud pakkuja ei tee energiapakkumusi või ei täida neid vastavalt nõuetele. Eelkvalifitseerimise tolerantsidesse jäävate erinevuste korral kompensatsiooni ei küsita.
8	tüüptingimused	4.9.2.1	Palun täpsustada, kas MTU päev-ette hind tähendab Nord Pool hinda! Käesolevas sõnastuses ei ole selge, kas mõeldakse nõ börsihinda või midagi muud.	Jah, tegemist on antud turuühiku Eesti hinnapiirkonna (NordPool) päev-ette börsihinnaga. Täpsustame seda ka dokumendis
9	tüüptingimused	5.5	Käesoleva punkti sõnastus on väga konarlik ja ei ühildu ülejäänud tüüptingimuste dokumendi tooniga: "Erlist tähelepanu pöörata käsitsi käivitavate reservide kompleks- ja seotud pakkumuste juures."	Oleme nõus, et antud täpsustus ei ole antud dokumendis vajalik ning see on kajastatud ka energiaturu pakkumuste juhendis. Eemaldame selle dokumendist.
10	tüüptingimused	5.6	Kuidas toimida juhul kui teenust ei saa pakkuda süsteemihaldurist tulenevalt tehnilistel põhjustel? Kas turuosaline võib Eleringile esitada sel juhul kahjunõude ehk küsida kompensatsiooni (nagu kirjas 13.1)? Kas on lubatud, et kompensatsiooni määr on kahekordne, nagu punktis 4.9.2.1 defineeritud?	Saamata jäänud tulu ei lähe punktis 13.1 viidatud otsese varalise kahju alla. Võlaõigusseadus § 128 (3) : Otsene varaline kahju hõlmab eelkõige kaotsilainud või hävinud vara väärtuse või vara halvenemisest tekkinud väärtuse vähenemise, isegi kui see tekib tulevikus, ning kahju tekitamisega seoses kantud või tulevikus kantavad mõistlikud kulud, sealhulgas mõistlikud kulud kahju arahoidmiseks või vähendamiseks ja hüvitise saamiseks, muu hulgas kahju kindlaks tegemiseks ja kahju hüvitamisega seotud nõuete esitamiseks. Punktis 4.9 ja selle alapunktides kirjeldatud kompensatsiooni küsimise opsiioon on rakendatav Balti TSOde poolt võimsusturu oksjonil ühiselt ostetud teenuse pakkumata jätmise korral ning ei ole seetõttu võrreldav saamata jäänud tuluga.
11	tüüptingimused	7.1.1.1	On õeldud, et esitama peab "juhivatavate punktide summaarse väljundaktiivvõimsuse reaalaajale lähedasel ajahetkel". Kuna hetkel Eestis kasutatavate komertsarvestite näidud ei ole kaugloetavad reaalaajale lähedasel ajahetkel, siis teeme ettepaneku lubada agregeerimisteenuse pakkuja poolt paigaldatud mitte-taadeldud ja mitte-plommitud arvesti kasutamine, et näitu reaalaajale lähedastada saaks.	Vt ka küsimus nr. 7, 17 ja 29 Agregaatorist (sh iseseisvast agregaatorist) reguleerimisteenuse pakkuja peab tagama reservgrupi edastatava summaarse väljundaktiivvõimsuse väärtuse täpsuse. Balti LFC harmoneeritud eelkvalifitseerimise dokumendis (https://elering.ee/sites/default/files/2024-05/Harmonised%20principles%20for%20Baltic%20LFC%20reserve%20prequalification_update.pdf) on sisse toodud tehnilise üksuse (technical entity) mõiste ja tingimused reservvõimsustele, kes üksi reguleerimisteenust pakkuda ei suuda. Sellisel juhul reservgrupiks agregeeritud üksikutele tehnilistele üksustele ei rakendata mõõtmiste edastamise kohustus. Reguleerimisteenuse pakkuja peab tagama ja tõestama, et edastatavad reservgrupi summaarsed andmed (nagu summaarne hetkväljundvõimsus), on nõutud täpsusega.
12	tüüptingimused	7.1.1.2	Pole üheselt mõistetav, mida tähendab roteerimine. Palun täpsustada seda! "Prognoos saadakse /.../ roteerimist arvesse võttes"	Antud punkti juures peetakse silmas näiteks RPG (Reserve Providing Group) üksuste vahelist koormuse roteerimist
13	tüüptingimused	7.2	Limiteeritud energiaallika (LER) definitsiooni ei ole dokumendis.	LER definitsioon on sama, mis varasemalt eelkvalifitseerimise dokumendis toodud. Lisame selle ka tüüptingimuste mõistete loetellu
14	tüüptingimused	7.3.1	Palun defineerida, mitu minutit või tundi loetakse lühiajaliseks väljundvõimsuse prognoosiks! "7.3.1. Reguleerimine peab toimuma lühiajalise väljundvõimsuse prognoosi suhtes, mida edastatakse pidevalt süsteemihalduri SCADAse"	Täpsustame, et lühiajalise prognoosi all peetakse silmas kuni 1 minut-ette prognoosi

15	tüüptingimused	7.3.2 ja 7.3.3.	"Reguleerimiseenuse pakkuja peab reservõuse või -rühma väljundvõimsust hoidma nii stabiilselt kui tehniliselt võimalik leitud sätteväärtuse juures; " Kas Reguleerimiseenuse pakkuja peab samasse reservrühma kuuluva ühe reservõusega tasakaalustama teise samasse reservrühma kuuluva üksuse võimsust? Oletame, et ühes allareguleerimise käskluse saanud reservrühmas on kaks Eesti eri osades paiknevat tuuleparki. Kui tuulepark A juures tekib tuulevaikus ning tegelik väljundvõimsus langeb madalamale kui reservrühmale esitatud allareguleerimise tellimus, siis kas sama rühma tuulepark B võib jätkata tööd täisvõimsusel? Sellisel juhul, kuidas vaadeldakse nende ajalist üheaegsust?	Reservrühma korral teostatakse reguleerimist sarnaselt reservõusele rühma summaarse seadeväärtuse suhtes, millele lisatakse reguleerimistarne. Kui küsimuses toodud näite korral langeb tuulevaikus tõttu tuulepark A seadeväärtus ja tuulepark B oma jääb samaks, siis langeb ka tuuleparkideest moodustava rühma seadeväärtus, mille suhtes reguleerimist tehakse. Kui tuulepark A seadeväärtus muutub tuulevaikusest tingituna väiksemaks kui reguleerimise tellimus, siis peab ka teine tuulepark oma väljundvõimsust vastavalt muutma. Reservrühm peab igal ajahetkel tagama, et summaarne reguleerimistarne on tagatud. Kuidas täpselt see erinevate rühma moodustavate üksuste vahel jaotub on pakkuja otsustada.
16		7.3.1	Punkt 7.3.1 kirjeldab, et "Reguleerimine peab toimuma lühiajalise väljundvõimsuse prognoosi suhtes, mida edastatakse pidevalt süsteemihalduri SCADAse". Varasemalt Balti riikide TSOde poolt välja antud "Harmonised principles for Baltic LFC reserve prequalification" sellist andmepunkti ei kirjeldata. Samuti ei pole see andmepunkt kirjeldatud Eleringi "The prequalification process and technical requirements of Manual Frequency Restoration Reserves (mFRR) Service" dokumendis. Kas tuule- ja päikeseenergia põhinevate reservõusete korral on muutub prognoosi edastamine Eleringi SCADA-see kohustuslikuks? Kas see nõue viiakse sisse ka eelpool nimetatud dokumentidesse?	Täpsustame sõnastuse - reaalaajas SCADAse edastamine pole ainus võimalus. Lubatud on ka mittereaalajas raportite edastamine resolutsiooniga 10s
17		4.9.	Kompensatsiooni nõudmise õigused peavad olema sätestatud sümmeetriliselt. Teeme ettepaneku täiendada tüüptingimusi järgmise sättega: "Kui süsteemihaldurist tulenevatest tehnilistest või muudest põhjustest võimsusturu või energiapakkumisi ei saanud turuosaline edastada süsteemihaldurile; või energia või võimsusturu pakkumisi arvestas süsteemihaldur majanduslikult ebakorrektselt ühises hinnapakkumiste nimekirjas (näiteks põhjusteta eelistati ebasoodsama hinnaga pakkujaid), siis on süsteemihalduril kohustus kompenseerida kulud ning saamata jäänud tulu koheselt ja täiel määral reguleerimiseenuse pakkujale".	Punktis 4.9 kirjeldatud kompensatsiooni küsimise optsioon on Balti TSOde poolt võimsusturu oksjonil ostetud teenuse pakkumata jätmise korral. Potentsiaalse saamata jäänud tulu eest kompensatsioon poleks sümmeetriline. Vt ka küsimus nr 7, 10 ja 29
18		9.2.	Kustutada tüüptingimustest antud punkt: „Reguleerimiseenergia maksimaalne ja minimaalne hind on võrdne reguleerimisplatvormi MARI minimaalse ja maksimaalse hinnaga” ning lisada see punkt mFRR standardtoote parameetritesse. Seejuures märkida ära praegu kehtivad piirhinnad (minimaalsed ja maksimaalsed hinnad).	Oleme nõus, et reguleerimiseenergia minimaalse ja maksimaalse hinna punkti kuvamine standardtootes on põhjendatud ning tõstame selle standardtoote dokumenti. Täna min/max hinna kuvamine numbriliselt ei ole meie hinnangul põhjendatud arvestades, et tegemist on Eleringist otsestelt mittesõltuva platvormi parameetriga, mis võib muutuda.
19		9.3.	Kustutada antud punkt, kuna see ei ole seotud toodete ja reguleerimise teenusega.	Nõustume, et viidatud punkt ei pea olema toodud tüüptingimustes. Bilansiteenuse hinna meetodika kajastab punkti sisu niigi. Sama sisuga küsimus ka nr 36
20		11.2.4.	Täpsustada: i) mis selgitusi peab BSP olema valmis andma; ii) täpsustada protseduuri, kuidas käsitletakse kauplemistrateegiaid; iii) täpsustada, mis on ärisaladusi sisaldav informatsioon.	Tulenevalt REMIT määruse muudatusest loetakse süsteemihalduri artikkel 15 alusel PPATks ehk ametiaselisel tehinguid vahendavaks või täitvaks siuks kohustusega monitorida reguleerimisturgudel toimuvat. Kahtluse tekkimisel või anomaaliate tuvastamisel jätab süsteemihaldur õiguse küsida täiendavat infot pakkumuste või nende tegemata jätmiste kohta. Turuosalise kohustused ning selgitused on toodud REMITs ning ACER juhendis. REMIT raames teatavaks saadud informatsiooni kasutab süsteemihaldur ainult REMIT määruuses toodud kohustuse täitmiseks
21	Lisaettepanek 1		Tüüptingimustes puudub turgude toimimise ajakava (turgude avamine, sulgemine, tulemuste teavitamine). Teeme ettepaneku lisada võimsus- ja energiaturgude avamis ja sulgemisajad. Seejuures energiaturu kohta võiks täpsustused olla nii MARI kui praegu kehtiva ajakava kohta.	Leiame, et sellised parameetrid sobivad pigem juhendi tasemele. Täna on need kirjeldatud vastavalt energia-/võimsusturu pakkumuste tegemise juhendites.
22	Lisaettepanek 2		Teeme ettepaneku täpsustada võimsusturu ja energiaturu turundmete avalikustamist: andmete allikas, regulaarsus, detailisus jne.	Leiame, et andmete avalikustamise põhimõtted ei kuulu tüüptingimuste alla. Andmete avalikustamist reguleerib Euroopa komisjoni regulatsioon (EU) 2017/ 2195 artikkel 12, mis määrab reguleerimiseenustega seotud andmete avalikustamise korra
23	Lisaettepanek 3		Tüüptingimustes ei ole määratud, kas võimsusturule läbi läinud pakkumise peab energiaturule olema esitatud otsekäivitusega, nagu varasemalt oli kommunikeeritud BSP-dele. Kui see nõue endiselt kehtib, teeme ettepaneku sätestada see nõue tüüptingimustes.	Võimsusturul edukate pakkumuste kohta on kohustuslik esitada energiapakkumus, mida on võimalik käivitada nii planeeritud kui otsekäivitusega. Nõustume, et eduka võimsusturu pakkumuse käivitustüübi info peaks olema tüüptingimustes, lisame selle
24		3.2.1.2.	Kas see kehtib igasuguste muudatuste puhul? Ettepanek sõnastada ümber järgmiselt: "3.2.1.2. pärast eelkvalifitseerimist planeeritavast tehnilisest muudatusest reservõuses või selle juhtsüsteemis teavitab reguleerimiseenuse pakkuja enne muudatuse tegemist süsteemihaldurit, kes hindab kas vastava muudatuse tegemisel on vajalik uuesti läbida eelkvalifitseerimise protsess."	Nõustume täpsustuse sisuga, sõnastame punkti ümber järgmiselt: "Tehniliste muudatuste korral eelkvalifitseeritud reservõuses või selle juhtsüsteemis teavitab reguleerimiseenuse pakkuja enne muudatuse tegemist süsteemihaldurit, kes hindab kas vastava muudatuse tegemisel on vajalik uuesti läbida eelkvalifitseerimise protsess"
25		3.2.2.	Teeme ettepaneku asendada sõna 'tõestab' sõnaga 'tõendab'. See on antud puhul õiguslikult korrektne termin.	Nõustume täpsustusega
26		4.1.2.	Viimane 'ja' sõna on lauses üleiligne (tõenäoliselt trükiviga). Samuti leiame, et vitamisest Eleringi kodulehele ei piisa. Teeme ettepaneku anda täpsem viide, mis sisaldaks vähemalt dokumendi nimetust, näiteks: "Reguleerimisvõimsuse pakkumuste esitamise juhend", mis on avaldatud Eleringi kodulehel.	Parandame trükivea. Üldise viite kodulehele jätame, arvestades, et lisades täpsem link muutub see aja möödudes suure tõenäosusega mittevõimalik. Nõustume dokumendi nime täpsustamisega
27		4.4.	Sõnad 'ja edastab selle' on üleilgised ning tuleks kustutada. Täpsustada tuleks viidet Balti reguleerimisvõimsuse platvormile. Näiteks "MARI" on eespool defineeritud ja selle kohta saab informatsiooni ENTSO-E kodulehel. Teeme ettepaneku täpsustada kes haldab ja mis on "Balti reguleerimisvõimsuse platvorm" ning kust saab selle kohta informatsiooni?	Parandame trükivea. Lisame Balti reguleerimisvõimsuse platvormi mõistesse. Platvormi näol on tegemist Balti süsteemihaldurite ühise infosüsteemiga, millel korraldatakse võimsusturu oksjoneid. Platvormi ja võimsusturu kohta üldiselt leiab infot muuhulgas möödunud avalikest konsultatsioonidest ja võimsusturu hanke dokumentatsioonist. Platvormil toimuvate võimsusturu oksjonite reeglid on kirjeldatud Balti süsteemihaldurite kodulehtedel avaldatud meetodikadokumentides, millega on võimalik tutvuda https://elering.ee/sagedusreservide-turg Turu reeglid pakkumiste vastu võtmise osas on defineeritud Balti süsteemihaldurite meetodikaettepanekust vastavalt EBL artiklitele 33(1) ja 38(1) ja 38(1). Selle lahutamatu osana on ülekandevõimsuste broneerimise reeglid sagedusreservide jaoks defineeritud Balti CCR süsteemihaldurite meetodikaettepanekust vastavalt EBL artiklile 41(1). Platvormi ja selles sisalduva algoritmi täpsem kirjeldus avaldatakse Eleringi veebis ja sellest teavitatakse turuosalisi enne võimsusturu avamist. Reguleerimisvõimsuste platvormile toimub läbi vastava süsteemihaldurite infosüsteemide vastavalt ühisele süsteemihalduri veebilehel avaldatud infole.
28		4.5.	Teeme ettepaneku täpsustada: (i) kuidas on jälgitav ja tagantjärele kontrollitav edukate pakkumuse kujunemine - kuidas on tagatud läbipaistvus, (ii) mis on edukriteeriumid, mille alusel on pakkumus edukas?, (iii) mida mõeldakse "marginaalhinna" all?	Sõnastame punkti selguse huvides ümber: "Balti reguleerimisvõimsuse platvorm leiab edukad võimsusturu pakkumused vastavalt Balti võimsusturu reegleid defineerivatele süsteemihaldurite meetodikaettepanekutes kirjeldatule ning edastab need koos arveldushindadega (clearing price) ühendavale süsteemihaldurile. " Platvormil toimuvate võimsusturu oksjonite reeglid on kirjeldatud Balti süsteemihaldurite kodulehtedel avaldatud meetodikadokumentides, millega on võimalik tutvuda https://elering.ee/sagedusreservide-turg Turu reeglid pakkumiste vastu võtmise osas on defineeritud Balti süsteemihaldurite meetodikaettepanekust vastavalt EBL artiklitele 33(1) ja 38(1). Selle lahutamatu osana on ülekandevõimsuste broneerimise reeglid sagedusreservide jaoks defineeritud Balti CCR süsteemihaldurite meetodikaettepanekust vastavalt EBL artiklile 41(1). Meetodikadokumentid defineerivad, et pakkumised valitakse algoritmil vastavalt sotsiaalmajandusliku kasu maksimeerimise põhimõttele. Marginaalhinna kujunemist on kirjeldatud meetodikaettepanekust vastavalt EBL artiklitele 33(1) ja 38(1) sisule, mis kirjeldab et marginaalhind kujuneb kõige kallima vastu võetud pakkumise järgi, välja arvatud plokkpakkumised. Leiame, et suurema detailisusega algoritmi kirjeldust ei ole mõistlik tüüptingimustes kaasata. Algoritmi tehniline kirjeldus avaldatakse enne võimsusturu avamist süsteemihaldurite kodulehtedel.

29			Teeme ettepaneku täpsustada: (i) kuidas arvutatakse asjakohane marginaalhind (punktid 9 ja 10?); ning (ii) millega põhjendatakse selle korrutamist kahega (kahekordne marginaalhind)? Kompensatsiooni suurus peaks katma ainult süsteemihalduri kulu - lähtuvalt finantsneutraalsuse põhimõttest. Lisaks vt eelpool ettepanek punkt 4.9. osas sätestada kompensatsiooni nõudmise õigused sümmeetriliselt.	Täpsustame, et tegemist on vastava turuühiku ja vastava toote Eesti hinnapiirkonna võimsusturu oksjoni hind. Kompensatsiooni arvutamise meetodika tuleneb Balti süsteemihaldurite meetodikaettepanekust vastavalt EBGLile, mis defineerivad võimsusturu reeglid. Vt ka küsimus nr 7, 10, 17 Asjakohane marginaalhind arvutatakse vastavalt võimsusturu oksjonite reeglitele. Võimsusturu oksjonite reeglid on kirjeldatud Balti süsteemihaldurite kodulehtedel avaldatud meetodikadokumentides, millega on võimalik tutvuda https://elering.ee/sagedusreservide-turg Turu reeglid pakumiste vastu võtmise osas on defineeritud Balti süsteemihaldurite meetodikaettepanekus vastavalt EBGL artiklitele 33(1) ja 38(1). Selle lahutamatu osana on ülekandevõimsuste broneerimise reeglid sagedusreservide jaoks defineeritud Balti CCR süsteemihaldurite meetodikaettepanekus vastavalt EBGL artiklile 41(1) Kohustuse täitmata jätmisel on süsteemihalduril õigus küsida kompensatsiooni, kuid see ei ole kohustuslik. Vastava ning proportsionaalse meetme vastavalt kohustuse täitmata jätmise asjaoludele tuvastab süsteemihaldur juhtumipõhiselt. Kahekordne võimsusturu vastava toote oksjoni hind (või päev-ette turu hind) potentsiaalne kompensatsioonina on süsteemihaldurite jaoks piisav, et motiveerida turuosalisi mitte osalema päev-ette turul kui pärast võimsusturu tulemuste selgumist selle võimsusega mille osas neil on juba tekkinud energiaturul kohustus. Süsteemihalduril võivad turuosaliste kohustuste täitmise tõttu tekkida kulud mis ei ole lihtsasti rahaliselt kvantifitseeritud, näiteks oluline mainekahju tänu puudulikule varustuskindlusele. Seetõttu ei ole siinkohal finantsneutraalsuse põhimõte otstarbekas. Elering ei näe, et käesoleval juhul peaksid teenuse osutajal ja teenuse hankijal olema sümmeetrilised õigused kompensatsioonile, sest ka õigused ja kohustused ei ole sümmeetrilised.
30		5.1.	Teeme ettepaneku täiendada antud punkti kursiivis oleva sõnastusega: "5.1. Reguleerimisteenuse pakkuja edastab reguleerimisenergia pakumused ühendavale süsteemihaldurile. Pakumusi saab esitada ainult varasemalt eelkvalifitseeritud ja eduka reguleerimisvõimsuse pakumusega varade kohta."	Reguleerimisenergia pakumusi on lubatud teha kõigi eelkvalifitseeritud varade kohta, sõltumata võimsusturu tulemustest, mistõttu jätkame paranduse tegemata
31		5.3.	Teeme ettepaneku korrigeerida antud punkti kursiivis oleva sõnastusega: 5.3. Reguleerimisteenuse osutamise energia pakumused tuleb esitada süsteemihalduri poolt ette antud formaadis ja edastada süsteemihalduri poolt ette antud viisil enne vastava standardtoote pakumuste sulgemisaega. /./". Antud peatükk käsitleb energiapakumust, mitte tervikuna reguleerimisteenust (võimsus + energia). Ettepaneku eesmärk on ühtlustada terminoloogiat, kuivõrd võimsuspakkumus ja energiapakumused on osad reguleerimisteenusest. Lisaks teeme ettepaneku sätestada antud punktis täpsem viide, mis sisaldaks vähemalt dokumendi nimetust; üldine viide Eleringi kodulehele ei ole siinkohal piisava täpsusega.	Nõustume, et antud olukorras on reguleerimisenergia mõiste täpsem ja viime paranduse sisse. Viite osas jätkame üldviite Eleringi kodulehele, kuid täpsustame dokumendi pealkirja. Vt ka küsimus nr 26
32		5.4.	Teeme ettepaneku täpsustada: (i) mis on energiapakumuse aktsepteerimise kriteeriumid; (ii) kuskohast on tagantjärele kontrollitav pakumuste aktsepteerimine - et oleks tagatud turu läbipaistvus.	Aktsepteeritakse kõik eelkvalifitseeritud varade kohta tehtud korrektses formaadis pakumused, mis on esitatud peale vastava turuühiku mFRR energiapakumuste avamisega ja enne vastavat sulgemisaega. Aktsepteeritud pakumusele vastab süsteemihaldur kinnitussõnumiga. Täpsem pakumuste tegemise loogika ning detailised reeglid on kirjeldatud Eleringi kodulehel avaldatud dokumendikaustas "aFRR ja mFRR energiapakumuste tegemine" dokumendis "Reguleerimisenergia pakumuste esitamine ja käivitamine" Viidatud punkti eesmärk 5.4 rõhutada, et kehtiv on alati viimane õiges ajavahemikus korrektselt esitatud pakumused. Täpsustame sõnastust muutmaks seda veelgi üheselt mõistetavaks "Kehtivaks loetakse viimane peale avamisega ja enne sulgemisaega esitatud korrektses formaadis süsteemihalduri aktsepteeritud reguleerimisenergia pakumuse versioon"
33		6.2.	Teeme ettepaneku täpsustada, kus on reguleeritud: (i) käivitussõnumi edastamise aeg; ja (ii) millist vormi ning kanalit kasutatakse sõnumi edastamiseks (e-post vms)?	Täpsem pakumuste tegemise protsessi kirjeldus ja nõuded on toodud Eleringi kodulehel avaldatud juhendis. Vt ka küsimus 26 ja 31 Käivitussõnumi edastamise ajad ning sõnumi kirjeldus on Eleringi kodulehel avaldatud dokumendikaustas "aFRR ja mFRR energiapakumuste tegemine" dokumendis "Reguleerimisenergia pakumuste esitamine ja käivitamine" Käivitussõnum edastatakse süsteemihalduriga kokku lepitud kanalit pidi, milleks on üldjuhul veebiteenus või ECP/EDX platvorm
34		7.1.1.	Teeme ettepaneku täpsustada, kuskohas on kirjeldatud süsteemihalduri poolt etteantud andmete edastamise viis (andmed edastatakse vastavalt millisele dokumendile)?	Leiame, et antud äriloogika peaks jääma viidatud juhendisse Viidatud andmed edastatakse eelistatuna süsteemihalduri SCADAse või kokkuleppel süsteemihalduriga mittereaalaja andmetena süsteemihalduri infosüsteemidesse. Sellekohane kirjeldus on toodud mFRR eelkvalifitseerimise dokumendis
35		7.1.1.3.	Teeme ettepaneku täpsustada, millist kinnitust siin silmas peetakse (jah/ei, vms).	Täpsustame 7.1.1 alapunkte, silmas on peetud lihtsustatult: Väljundvõimsust Hinnangulist/prognoositud käivitatud kogust Hinnangulist/prognoositud maksimaalset mFRR kogust
36		9.3.	Teeme ettepaneku nimetatud säte kustutada, kuna Konkurentsiamet tänase informatsiooni kohaselt ei kooskõlasta mFRR tüüptingimusi. Antud sätet on kohane kajastada bilansiteenuse hinna meetodikas, mis kuulub kooskõlastamisele Konkurentsiameti poolt.	Täpsustame kirjeldust tüüptingimustes Nõustume, et viidatud punkt ei pea olema toodud tüüptingimustes. Bilansiteenuse hinna meetodika kajastab punkti sisu niigi. Sama sisuga küsimus ka nr 19